

13/12/90 ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Δημοκρατική νομιμοποίηση στην οικονομική ένωση

ΟΣΟ ΘΑ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ» ΣΤΗΝ ΕΟΚ ΤΟΣΟ ΘΑ ΔΙΕΥΡΥΝΕΤΑΙ ΤΟ ΧΑΣΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΗΓΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΛΑΩΝ

Βρισκόμαστε σε μία αποφασιστικής σημασίας καμπή μετεξέλιξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Οι δύο Διακυβερνητικές Διασκέψεις για τη θεσμική ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης καθώς και για την πολιτική ένωση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, θα οριοθετήσουν την πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στην επόμενη δεκαετία. Θα θεσπίσουν νέους κανόνες και διαδικασίες για την υλοποίησή της. Ωστόσο η εξέλιξη αυτή δεν είναι απλώς ποσοτική μεγέθυνση ή διεύρυνση των κοινοτικών εξουσιών, ούτε οι επιπτώσεις τους περιορίζονται σε μεταβολές και ανακατατάξεις στα πλαίσια μόνο των τομέων που αφορούν.

Η υιοθέτησή τους θα σημάνει μια ουσιαστικότερη ποιοτική μετεξέλιξη της Κοινότητας. Με την ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς, τη θεσμοθέτηση της σταδιακής δημιουργίας της ΟΝΕ και την περαιτέρω συσπείρωση των κρατών - μελών για τη διαμόρφωση κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής σε θέματα ασφάλειας και

Του ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

άμυνας, μετατοπίζεται πλέον κατά τρόπο ευκρινή το κέντρο βάρους της πολιτικής βούλησης από το εθνικό κέντρο στο κοινοτικό.

Η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, όπως κατ'επανάληψη έχει υιοθετηθεί με πολλαπλές διατυπώσεις σε πράξεις κοινοτικών οργάνων ή σε διασκέψεις κορυφής, θα βρίσκεται πλέον σε κατάφωρη αναντιστοιχία προς την πραγματικότητα που είναι υπό διαμόρφωση, αν δεν ληφθεί μέριμνα να καλυφθεί το λεγόμενο δημοκρατικό έλλειμμα στη νέα φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Το πρόβλημα δεν είναι μόνο αν και σε ποια έκταση μεταφέρονται αρμοδιότητες του εθνικού Κοινοβουλίου ή άλλων εθνικών οργάνων στην κοινοτική αρμοδιότητα, αλλά ο τρόπος με τον οποίο ασκούνται και ειδικότερα η δημοκρατική τους νομιμοποίηση. Πρέπει πλέον να αποκατασταθεί μια νέα ισορροπία μεταξύ των κοινοτικών οργάνων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και ιδιαίτερα στη νομοθετική λειτουργία. Υπάρχει πρόταση και πρέπει να υιοθετηθεί η αρχή της διπλής νομιμότητας, σύμφωνα με την οποία το Συμβούλιο που συγκροτείται από τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων και το Κοινοβούλιο που συγκροτείται από τους εκπροσώπους των πολιτών μετέχουν ισότιμα στη διαμόρφωση του κοινοτικού γίγνεσθαι. Έτσι θα μπορούσαμε να αποκαταστήσουμε την αρχή της δημοκρατικότητας στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Ωστόσο, η αποκατάσταση του δημοκρατικού ελλείμματος δεν αποτελεί μόνο επιταγή που απορρέει από τις βασικές αρχές συγκρότησης των δυτικοευρωπαϊκών πολιτευμάτων. Υπηρετεί άμεσες αναγκαιότητες και σκοπιμότητες στην παρούσα φάση μετεξέλιξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η μετεξέλιξη αυτή συμπίπτει με μια ραγδαία ανακατάταξη στη διεθνή σκηνή και μια νέα χαρτογράφηση του πολιτικού περιβάλλοντος, που γεννούν νέες πολιτικές ευθύνες για την Κοινότητα και για το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει. Η θεσμοθέτηση και η ολοκλήρωση της

Ο.Ν.Ε. εκτός από τις νέες εξουσίες θα γεννήσει καινούργια καθήκοντα, θα μας φέρει αντιμέτωπους με καινούργια προβλήματα.

Η πρόκληση είναι διπλή τόσο απέναντι στην ταυτότητα που θα διεκδικήσει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα στη διεθνή σκηνή όσο και απέναντι στην εσωτερική της εξέλιξη στη νέα φάση που δρομολογείται.

Αν συνειδητοποιήσουμε την ανάγκη να ανταποκριθούμε και να αντιμετωπίσουμε άρρηκτα και τις δυο προκλήσεις, θα γίνει, ίσως, πιο κατανοητή η ανάγκη εμβάθυνσης της συνοχής του κοινοτικού οικοδομήματος και η ανάγκη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας στους ρυθμούς της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης. Η συνοχή είναι απαραίτητη για την εμπέδωση των κτημένων στις κοινωνίες και οικονομίες που συγκροτούν την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την ομοιογενή εφαρμογή κατά το δυνατόν όσων πρόκειται να αποφασισθούν. Η αποτελεσματικότητα είναι επιτακτική γιατί οι εξελίξεις στο διεθνές περιβάλλον τρέχουν γρηγορότερα από τους ρυθμούς που διαθέτει το σημερινό θεσμικό πλαίσιο της Κοινότητας για την αντιμετώπισή τους.

Η ανταπόκρισή μας ωστόσο στις δύο αυτές προκλήσεις επιβραδύνεται ή δυσχεραίνεται κι από την αδυναμία των κοινωνιών που συγκροτούν την Ευρωπαϊκή Κοινότητα να ενσωματωθούν στο κοινοτικό γίγνεσθαι, ν' ανταποκριθούν ουσιαστικά στις εξελίξεις του εποικοδομήματος και να το στηρίξουν στην κατεύθυνση αυτής της προοπτικής.

Ακόμη και σήμερα διαπιστώνουμε πόσο δύσκολο είναι να ξεπερασθούν φοβίες και μικροεθνικισμοί που αντιτάσσονται σε θεσμικές μετεξελίξεις της Κοινότητας, όταν οι τελευταίες συνεπάγονται αντίστοιχα μεταφορές εθνικών εξουσιών στην κοινοτική αρμοδιότητα. Αλλιώς πάλι -κι αυτό είναι ίσως σημαντικότερο- διαπιστώνουμε ότι και εκεί που επικρατεί ευρύτερα μια φιλευρωπαϊκή στάση, αυτή ουσιαστικά εξαντλείται στην παθητική αποδοχή των ευρωπαϊκών εξελίξεων. Η ατομική στάση, η συλλογική κινητοποίηση, σπάνια μετουσιώνεται σε πράξη.

Το ότι οι κοινωνίες μας δεν έχουν ξεπεράσει σε μεγάλη έκταση τις φοβίες τους ή δεν έχουν άποψη για το αυριανό δράμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης ή για τους κανόνες ένταξης και λειτουργίας τους στα διάφορα εξελικτικά της στάδια, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον τρόπο που οικοδομήθηκε μέχρι σήμερα η κοινοτική ολοκλήρωση. Ιδιαίτερα στη θεσμική κατασκευή, που κράτησε το κατ'εξοχήν πολιτικό όργανο της δημοκρατίας, δηλαδή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σ' ένα ρόλο αντιστρόφως ανάλογο από εκείνο που επιβάλλει η δημοκρατική οργάνωση της κοινωνίας.

Το μοντέλο αυτό επελέγη με το επιχείρημα των τότε πολιτικών συγκυριών και της ανάγκης αποτελεσματικότητας της διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης. Έτσι, ενώ οι ηγεσίες των κρατών μελών οικοδομούσαν το θεσμικό πλαίσιο και περιεχόμενο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το δημοκρατικό έλλειμμα διευρύνονταν συνεχώς, με τους πολίτες να βλέπουν τους εκπροσώπους τους είτε στα εθνικά κοινοβούλια είτε στο Ευρωπαϊκό και μένουν ουσιαστικά αμέτοχοι στο κοιντικό

γίγνεσθαι. Ούτε οι μεν ούτε οι δε, μπόρεσαν ποτέ να καταστούν καταλύτες της ευρωπαϊκής πολιτικής και προβληματικής στις κοινωνίες που τους εξέλεξαν για να τους εκπροσωπούν. Η οικοδόμηση της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης δεν μπορεί να συνεχισθεί μόνο στη βάση της πολιτικής βούλησης των ηγεσιών χωρίς την κοινωνική συνοχή και ενεργή συνείδηση των λαών που την απαρτίζουν. Την ευρωπαϊκή συνείδηση διαμορφώνουν τα κοινωνικά κινήματα. Όσο εξακολουθεί το δημοκρατικό έλλειμμα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα τόσο θα διευρύνεται το χάσμα μεταξύ κυβερνητικών ηγεσιών και λαών της Ευρώπης, τόσο θα καθυστερεί η ουσιαστική οικονομική και κοινωνική ολοκλήρωση και θα διακυβεύεται στο κρίσιμο αυτό μεταβατικό στάδιο όχι μόνο η διαμόρφωση της

τελικής ταυτότητας αλλά και η διατήρηση της κοινοτικής συνοχής.

Στην αναγκαιότητα της κοινωνικής συνοχής προστίθεται, τέλος, και η σκοπιμότητα μιας νέας δυναμικής που θα πρέπει να αναπτυχθεί στους κόλπους της Κοινότητας.

Μεταβατική φάση

Βρισκόμαστε στην αρχή μιας μεταβατικής φάσης τόσο στο εσωτερικό της Κοινότητας όσο και στο διεθνές περιβάλλον της, που η αξιοπιστία των προτάσεων και η αποτελεσματικότητα των επιλογών συνδέονται και εξαρτώνται άμεσα όχι από το στόχο απλώς μιας πολιτικής ένωσης, αλλά μιας δημοκρατικά οργανωμένης πολιτικής προοπτικής.

Το ποιοτικό άλμα της μεταφοράς μειζώνων εξουσιών πρέπει να συνοδευθεί και

από μια νέα δυναμική που μπορεί να την αναπτύξει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου να καταστούν πειστικές οι αναγκαιότητες και οι περιορισμοί που θα χαρακτηρίζουν τη μεταβατική αυτή φάση και θα διευκολύνουν την ανάληψη των νέων ευθυνών και του νέου ρόλου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Είναι σκόπιμο κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, που αναμένεται ότι τα προβλήματα θα οξυνθούν, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να αναλάβει το ρόλο που του αρμόζει. Η αναβάθμιση του ρόλου του Κοινοβουλίου πρέπει να γίνει κατά τρόπο που όχι μόνο θα υπερκεράσει το αντεπιχείρημα των χρονοβόρων δημοκρατικών διαδικασιών, αλλά θα συμβάλει στην πρώτη γραμμή κινητοποίησης των κοινωνικών δυνάμεων, προκειμένου η Ευρωπαϊκή Κοινότητα να ανταποκριθεί στο σύνολο της αποτελεσματικά στις νέες προκλήσεις που προαναφέραμε.

Αντίστοιχος ρόλος θα πρέπει να διαμορφωθεί και για τα εθνικά Κοινοβούλια. Νομικά ερωτήματα που τίθενται εύλογα για τον τρόπο συμβολής των εθνικών Κοινοβουλίων μπορούν να ξεπερασθούν, αν υπάρξει η σχετική πολιτική βούληση.

Η δυστοκία των τελευταίων μηνών για τις αποφάσεις που κρίνονται στις δύο Διακυβερνητικές θα είχε ίσως αμβλυνθεί ουσιαστικά αν είχε επιφυλαχθεί διαφορετικός ρόλος στο ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα τελευταία χρόνια. Είναι, όμως, σίγουρο ότι η παραπέρα πορεία προς την πολιτική ένωση δύσκολα θα καρποοηθεί στις κοινωνίες μας χωρίς την αναβάθμιση του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τον εμπλουτισμό των εθνικών Κοινοβουλίων με νέους προβληματισμούς και νέες διαδικασίες, που θα προετοιμάζουν την πολιτεία και την κοινωνία στις προοπτικές της πολιτικής ένωσης.

Συμπερασματικά: Η αναβάθμιση του ρόλου του Κοινοβουλίου είναι ζήτημα δημοκρατικής αρχής για την παραπέρα διαδικασία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, είναι αναγκαιότητα για την κοινωνική συνοχή των λαών της Ευρώπης και την ουσιαστική συμμετοχή τους στη διαδικασία της ολοκλήρωσης, αποτελεί σκοπιμότητα για την ανάπτυξη μιας νέας δυναμικής, ώστε η Κοινότητα να ανταποκριθεί αποτελεσματικά σε νέες ευθύνες και νέα καθήκοντα. Θεωρώ ότι με αυτά τα τρία κριτήρια πρέπει να προσεγγίσουμε το πρόβλημα.

Στις δύο Διασκέψεις θα κριθεί σε ποια έκταση θα αναγνωρισθεί «η ιπλή νομιμότητα» στην περαιτέρω θεατική και λειτουργική πορεία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει διατυπώσει με τα ψηφίσματά του ολοκληρωμένες προτάσεις για τις μεταβολές που θα πρέπει να επέλθουν στην ονθική ΕΟΚ, και ειδικότερα για την εγκιθδρυσή της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, συνεκτιμώντας την ανάγκη αναβάθμισης του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Μαζί με τις προτάσεις της Επιτροπής συγκροτούν ένα ευρύτατο πλαίσιο προβληματισμού και αναφοράς.

Οι επιλογές που θα γίνουν πρέπει να βασισθούν σε τρεις κύριες τρούποθεσεις ουσίας, η πλήρωση των οπών αποτελεί κεντρικής σημασίας επιλογή για την ΟΝΕ. Πρώτον ότι η πορεία και η ενδυνάμωση

της Οικονομικής Ένωσης θα αναπτύσσεται παράλληλα με την Νομισματική Ένωση.

Δεύτερον ότι η Νομισματική Αρχή εκτός από τον κύριο στόχο της για νομισματική σταθερότητα θα οφείλει να στηρίζει τους στόχους της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής που θα ορίζονται από τα κοινοτικά όργανα.

Τρίτον ότι θα θεωρήσουμε ως τμήμα της Οικονομικής Ένωσης σειρά θεμάτων της Ενιαίας Αγοράς αφού ουσιαστικά το νομοθετικό της πλαίσιο μπορεί να αποτελέσει βάση για τους στόχους της Οικονομικής Ένωσης.

Η ενιαία θεώρηση Νομισματικής και Οικονομικής Ένωσης θα επιτρέψει να επικεντρωθεί αποτελεσματικότερα ο ρόλος του Κοινοβουλίου στα κρίσιμα σημεία, προκειμένου να ανταποκριθεί η Κοινότητα στα τρία κριτήρια που προαναφέρθηκαν μόλις, δηλ. της δημοκρατικής αρχής, της αναγκαιότητας και της σκοπιμότητας.

Θα περιορισθώ σε ορισμένα θέματα αιχμής:

- Πρέπει να εξασφαλισθεί η συμμετοχή του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη νομοθετική διαδικασία της ΟΝΕ με αρμοδιότητα αποφασιστικού και όχι απλώς συμβουλευτικού χαρακτήρα.

- Η γνωστή ρύθμιση της σύμφωνης γνώμης του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε κάποια φάση της νομοθετικής διαδικασίας δεν είναι ασφαλώς η μόνη δυνατότητα. Θα πρέπει να αναζητηθούν πεδία εφαρμογής νέων πλασίων που θα εκδίδονται από το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και θα υλοποιούνται με πράξεις Συμβουλίου - Επιτροπής.

- Θεωρώ επίσης σκόπιμο να αναγνωρισθεί δικαίωμα νομοθετικής πρωτοβουλίας στο ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προκειμένου η Κοινότητα να αναπτύξει και να εξακολουθήσει τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής, ιδιαίτερα να μειώσει το χάσμα ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και να στηρίξει τις πολιτικές αναβάθμισης των πλέον μειονεκτικών περιοχών.

- Θεωρώ αναγκαία την ουσιαστική συμμετοχή του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη χάραξη των πολυετών προανατολισμών οικονομικής πολιτικής και την εναρμόνιση των συγκυριακών πολιτικών.

- Τέλος, θα πρέπει ακόμη και στην περίπτωση που θα διαφοροποιηθούν οι ρυθμοί ένταξης των κρατών-μελών στην Ο.Ν.Ε. να τηρηθεί η αρχή της ενιαίας συμμετοχής όλων των εκπροσώπων των κρατών - μελών στα κοινοτικά όργανα, όπως άλλωστε ίσχυσε και στο παρελθόν όταν υπήρξαν διαφοροποιημένες ημερομηνίες εφαρμογής άλλων κοινοτικών καθεστώτων. Η άποψη ότι θα πρέπει να μετέχουν στο Συμβούλιο Υπουργών, στο Συμβούλιο της Τράπεζας ή στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μόνο οι εκπρόσωποι των χωρών που μετέχουν πλήρως στην Ο.Ν.Ε. είναι πολλαπλά επικίνδυνη για τη συνοχή της Κοινότητας. Επιπλέον υπονοεί μια αμφισβήτηση της πολιτικής βούλησης του μη μετέχοντος κράτους - μέλους για την περαιτέρω πορεία της ολοκλήρωσης, που είναι επίσης ανεπίτρεπτο να γενικεύεται αδιακρίτως και έναντι εκείνων που για αντικειμενικούς λόγους δεν μπορούν να κρατήσουν τους ταχύτερους ρυθμούς των λοιπών.

Ο δημοκρατικός έλεγχος είναι επιβεβλημένος για την επιτυχία της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

840

Η Ελλάδα και η πολιτική ένωση

ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΗ ΝΑ ΜΑΘΟΥΜΕ ΝΑ ΖΟΥΜΕ ΣΕ ΜΙΑΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΧΑΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΑΣ

Υπάρχουν εποχές όπου οι πολιτικές αποφάσεις μπορούν ή και πρέπει να καθυστερούν. Το χαρακτηριστικό της δικής μας ιστορικής ώρας είναι η έλλειψη χρόνου. Μας φαίνεται πως όλα θα 'πρεπε να 'χουν ήδη αρχίσει, και μερικά να 'χουν κιόλας τελειώσει. Χθες ακόμη η Ευρώπη σπαρασσόταν από τους εθνικισμούς και τη διάθεση κάθε λαού να υπογραμμίσει την ιδιαιτερότητα και υπεροχή του. Σήμερα, και ενώ ακόμα δεν έχει ξεχασθεί η ανάσα του έθνους - κράτους, οι Ευρωπαίοι αισθάνονται κιόλας πως οι εθνικιστικές τους διαφορές δεν είναι τίποτε περισσότερο από τοπικισμοί.

Είναι εσφαλμένη η υπόθεση πως η ένωση της Ευρώπης επισπεύδεται επειδή κατέρρευσε ο κομμουνισμός και απελευθερώθηκαν οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Η Ευρώπη βάδιζε ταχύτατα προς την ένωσή της, πριν ακόμα οι εξελίξεις στον κομμουνιστικό κόσμο φανούν στον ορίζοντα έστω ως υπόθεση. Και θα τολμούσα να πω ότι οι εξελίξεις αυτές ούτε καν επιτάχυναν την πορεία προς την ένωση, αν δεν ήταν μέρος των κατακλυστικών

αυτών γεγονότων η ένωση της Γερμανίας. Αυτή ναι, αυτή έδωσε, πράγματι, ένα πολιτικό λόγο που ενίσχυσε τη φορά που είχαν ήδη δώσει οι οικονομικοί λόγοι. Είναι φανερό πως η ενωμένη Γερμανία, μέσα σε διηρημένη Ευρώπη θα τροφοδοτούσε επικίνδυνα τους εθνικισμούς και η απειλή διαλύσεως θα χτυπούσε την πόρτα της ΕΟΚ.

Η αντιμετώπιση της εθνικιστικής απειλής, που έχει κοστίσει αμέτρητες συμφορές στην Ευρώπη, είναι επείγον πολιτικό καθήκον και δεν μπορεί παρά να κυριαρχήσει ρητά ή υπόρρητα στη Διακυβερνητική Διάσκεψη. Αυτό, ασφαλώς δεν σημαίνει πως πρέπει να ξεχάσουμε την ιστορία μας, τις παραδόσεις μας ή την εθνική μας ταυτότητα. Κάθε άλλο. Δεν έχει μέλλον ούτε η Ευρώπη ούτε οι λαοί της αν πρόκειται να βυθιστούμε στη λησμονιά, αν ενοποίηση σημαίνει αφυδάτωση και αφομοίωση.

Είναι όμως ανάγκη να μάθουμε να ζούμε μέσα σε μίαν ευρύτερη Κοινότητα χωρίς να χάνουμε την ταυτότητά μας, είναι επιτακτική ανάγκη να περάσουμε από το

έθνος-κράτος στην κοινότητα των Λαών.

Στη Διακυβερνητική Διάσκεψη για την Πολιτική Ένωση, η Ευρώπη θα κληθεί ν' απαντήσει στο κρίσιμο δίλημμα εάν και με ποιο τρόπο θα διεκδικήσει τον διεθνή πολιτικό ρόλο που της αρμόζει, ή θα προχωρήσει και πάλι διστακτικά, παραμένοντας για μια ακόμη φορά απλός παρατηρητής

Του Α. ΣΑΜΑΡΑ

εξελιξων που προδιαγράφουν το μέλλον το δικό της και του Κόσμου ολόκληρου.

Θεμελιώδες συστατικό στοιχείο της πολιτικής Ένωσης πρέπει να είναι η διαμόρφωση ενιαίας ευρωπαϊκής ταυτότητας στους κείριους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και άμυνας. Ειδικότερα, η έννοια της άμυνας και της ασφάλειας θα πρέπει ν' αφορά σε όλες τους τις διαστάσεις: οικονομική, πολιτική και στρατιωτική.

Απαραίτητο συμπλήρωμα θα πρέπει να είναι η πρόβλεψη για την προστασία των συνόρων της Κοινότητας-Πολιτικής Ένωσης.

Η Ελλάδα έχει πρόσθετους ειδικούς λόγους να θέλει άμεση και ταχύτατη ενοποίηση. Πρώτος λόγος είναι η άκρως ανησυχητική κατάσταση των Βαλκανίων. Στην περιοχή αυτή, ο κατακερματισμός και η βύθιση στην αναρχία είναι μια προοπτική που θα γίνει αναπότρεπτη αν δεν έχουμε τρόπους να εργασθούμε αποτελεσματικά για τη διατήρηση της ομαλής κοινωνικής ζωής. Και οι τρόποι αυτοί δεν είναι μια απλή οικονομική βοήθεια, αλλά μια ουσιαστική ενίσχυση των συνεκτικών ιστών και της αποτελεσματικότητας αυτών των κοινωνιών εφ' όσον περνούν στη δημοκρατία.

Για να μιλήσουμε ειλικρινά (και στις κρίσιμες ιστορικές ώρες έγκυρος πολιτικός λόγος είναι μόνον ο ειλικρινής λόγος), η δημοκρατική Δυτική Ευρώπη θα μπορέσει να επιτύχει μόνο στο βαθμό που θα κατορθώσει να υιοθετήσει τις ευρωπαϊκές χώρες που περνούν στη δημοκρατία. Εάν επιτρέψουμε το πέρασμα στη δημοκρατία και την ελευθερία να συνοδεύεται από λιμό (ανεξάρτητα από το αναμφισβήτητο γεγονός ότι αυτό είναι το θλιβερό «επίτευγμα» του κομμουνισμού), τότε έχουμε

ιστορικά και πολιτικά αποτύχει.

Ιστορικά, διότι μετατρέπουμε τη Δημοκρατία σε μία κλειστή λέσχη και την ελευθερία προνόμιο των ολίγων.

Πολιτικά, διότι δεν εξασφαλίζουμε την ειρήνη όταν έχουμε στα σύνορα της ειρήνης και της απόλαυσης λαούς πεινασμένους και απελπισμένους.

Ενας ακόμη από τους πολλούς λόγους για τους οποίους η Ελλάδα πρέπει να ενισχύει, αν όχι να πρωτοστατεί στην πλήρη και ταχύτατη ενοποίηση, είναι ο άμεσος κίνδυνος που συνιστά η προοπτική μίας Ευρώπης των δύο ταχυτήτων. Και μόνο τυφλοί δεν αντιλαμβάνονται ότι προς αυτή την κατεύθυνση θα προχωρήσει η Ευρώπη, αν αντί της πολιτικής Ένωσης έχουμε μόνο νομισματική.

Και βέβαια, η κυβέρνηση και προσωπικά ο πρωθυπουργός, Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, δίνει σκληρό αγώνα εναντίον των συντεχνιών και των αντιδραστικών δυνάμεων που αδιαφορούν για τον κίνδυνο να απορριφθεί ουσιαστικά η Ελλάδα από την Ευρώπη σε κάποια «περιφέρεια» (μαζί με

τους Βαλκάνιους γείτονες και ίσως την Τουρκία), ενώ οι —αυτή τη στιγμή— εταίροι μας θα προχωρούν με γρήγορο ρυθμό προς το μέλλον. Και είναι έκδηλη η συμπαράσταση του λαού στην Κυβέρνηση. Αλλά αυτό δεν σημαίνει πως η εξωτερική μας πολιτική έχει το δικαίωμα να χαλαρώσει και να μην αγωνίζεται με σθένος για την πλήρη ένωση, που θα διώξει μακριά μας κάθε σκέψη η οπισθοβουλία για «δύο ταχύτητες».

Υπάρχουν μέσα στους 12 αυτοί που φοβούνται τους γρήγορους ρυθμούς, όπως και αυτοί που φοβούνται την πλήρη πολιτική ένωση προσκολλημένοι στην παραδομένη τάξη και τον σεβασμό προς τις παλιές αξίες της ευρωπαϊκής διαίρεσης.

Σ' όλους αυτούς, η Ελλάδα έχει μίαν απάντηση: κάθε μέρα που περνάει μεγαλώνει η αντίθεση ανάμεσα στον κόσμο των πατέρων μας που μάθαμε να σεβόμαστε και στον κόσμο των παιδιών μας που πρέπει να χτίσουμε. Μας απομένει να επιλέξουμε ανάμεσα στην προσκόλληση και τη δημιουργία, ανάμεσα στις φοβίες και τις ευθύνες.